

องค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
Factor of School Plan Implementation Monitoring by Basic
Education School Board in the School under Bangkok
Metropolitan

¹ณัฐริญาภัทร์ วรชिरาภรณ์

Nattariyapat Worachiraporn

²วรกาญจน์ สุขสดเขียว

Vorakarn Suksodkiew

มหาวิทยาลัยศิลปากร

Silpakorn University

¹Corresponding Author, Email: w_nattariyapat@hotmail.com

Received November 17, 2021; Revised March 30, 2022; Accepted: March 31, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทราบองค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) ยืนยันองค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประชากรได้แก่ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 205 โรง ผู้ให้ข้อมูลโรงละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คนและได้รับกลับคืน 185 โรง รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 370 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งตามเป็นกลุ่มเขต กรุงเทพมหานคร จำนวน 50 เขต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 2 ฉบับ ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) จำนวน 1 ฉบับ 2) แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) และวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผลการวิจัยพบว่า

1) องค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มี 4 องค์ประกอบคือ (1) ระบบการกำกับติดตาม (2) หลักการกำกับติดตาม (3) การกำกับติดตามแผนพัฒนาสถานศึกษา และ (4) การกำกับติดตามการพัฒนาชุมชน

2) ผลการยืนยันองค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาและประธานคณะกรรมการส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า องค์ประกอบการติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความถูกต้อง ความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และนำไปใช้ประโยชน์ได้

คำสำคัญ : องค์ประกอบ ; การติดตามการดำเนินงาน ; คณะกรรมการสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were: 1) to know the factor of supervision and monitoring of the educational institute's plan's implementation by the Board of Basic Education Institutions, schools affiliated with Bangkok Metropolis and 2) Confirmation of monitoring components for educational institutes' implementation by the Board of Basic Education Institutions, schools affiliated with Bangkok Metropolis. The population is 437 Schools under Bangkok. The sample size was 205 schools under Bangkok. Each school has two informants: the director of educational institution and the chairman of the committee of basic education institutions and received questionnaires back amount 185 schools, for a total of 370 informants, obtained through Stratified Random Sampling, divided by area group Bangkok, 50 districts, 2 research instruments. The research instruments consisted of two issues: 1) 1 issue of a semi-structured interview form, 2) 1 questionnaire. The statistics used in data analysis were frequencies, percentages, arithmetic means, standard deviation, exploratory factor analysis, and content analysis.

The findings revealed that:

1. The factor of supervision and monitoring of the implementation of educational institutions by the Board of Basic Education Institutions, schools affiliated with Bangkok Metropolis have 4 components: 1) Monitoring system, 2) Principles of monitoring, 3) Monitoring plans for educational institution development, and 4) Monitoring of community development.

2. The result of confirmation of the components of the supervision and monitoring of the implementation of the educational institutes by the committee of basic education institutions of schools under the Bangkok Metropolitan found that most of the school directors and committee chairmen There is a consensus opinion that the components of the monitoring of the implementation of the educational institution's plan by the basic

education committee School under Bangkok is correct, appropriate, feasible and can be utilized.

Keywords: Factor; Implementation Monitoring; Basic Education School Board

บทนำ

การจัดการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมาตรา 80 (1) ว่าด้วยเรื่องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการศึกษาได้ให้ความสำคัญการจัดการศึกษา ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งสัมพันธ์กับพันธกิจของยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 ที่มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ/ประเภทสู่มาตรฐานสากล เสริมสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาของประชาชนอย่างทั่วถึงเท่าเทียมและพัฒนาระบบบริหารจัดการการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, 2560) ดังนั้นโรงเรียนต้องกำกับติดตามให้ความสำคัญด้านคุณภาพของนักเรียนให้จัดการศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องอบรมสั่งสอนเด็กให้มีความรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติ (ธีระรุญเจริญ, 2555) ผลการประชุมสัมมนาตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2562 อำเภอพญา จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม พบว่า การกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในเกณฑ์ พอใช้ (สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2563)

ปัจจุบันการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบปัญหาและอุปสรรคดังนี้ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงบางอย่างไม่อาจคาดหมายล่วงหน้าได้อย่างชัดเจน ทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงแผนอยู่ตลอด ปัญหาความล่าช้าในการวางแผนการศึกษาให้รับกับความเปลี่ยนแปลงด้านอื่นๆ ปัจจัยภายใน ได้แก่ ขาดข้อมูลในการวางแผนในรูปต่างๆ และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนงานและโครงการมีลักษณะวัดไม่ได้ทำให้ไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นไปในแนวเดียวกัน และวัดผลได้ยาก ยิ่งไปกว่านั้นไม่มีการจัดลำดับความสำคัญของแผนงานหรือโครงการไว้ก่อน เมื่อมีการตัดทอนงบประมาณจึงต้องเริ่มตัดสินใจกันใหม่ทำให้การดำเนินงานล่าช้า แผนงานและโครงการที่วางไว้ไม่สอดคล้องกับนโยบาย เนื่องจากไม่เข้าใจวิธีการดำเนินงานและไม่มีการเตรียมบุคลากรเพื่อการปฏิบัติตามแผนอย่างเพียงพอ กระบวนการวัดผลไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ (ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยคณะกรรมการการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2561, 2562)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น พบว่า การกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยในการวางแผนกำกับติดตาม ดังนั้นผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบกำกับการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทราบองค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อยืนยันองค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่ององค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้ 1) เพื่อทราบองค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อยืนยันองค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้โรงเรียนจำนวน 205 โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เก็บข้อมูลได้ 185 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 90.24 เป็นผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน รวมทั้งหมด จำนวน 370 คน เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาตัวแปรขององค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร วรรณกรรม ทฤษฎี งานวิจัยในประเทศและในต่างประเทศเกี่ยวกับการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) 2. พัฒนาแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) ปรัชชาอาจารย์ที่ปรึกษาและปรับแก้ตามคำแนะนำ 3. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้วิจัยใช้การเลือกแบบเจาะจง (purposive method) จำนวน 10 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูง ที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหารจัดการ การติดตามผล การประเมินผลและผู้อำนวยการสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้นำต้นร่างองค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย เพื่อสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ 1. นำตัวแปรของการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดย

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ เนื้อหา จากเอกสาร สิ่งพิมพ์และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีและ บันทึกผลของการวิเคราะห์ กำหนดกรอบแนวคิด การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) มาสร้างแบบสอบถาม 2. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาดำเนินการตรวจสอบคุณภาพโดย หาความตรงด้านเนื้อหา (content validity) และความเชื่อมั่น (reliability) นำไปใช้ทดลอง ปรับปรุงคุณภาพ นำเครื่องมือที่สร้างไปพัฒนาแล้วเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภท

ขั้นตอนที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ไปเก็บ รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่าง แบบแบ่งประเภท ผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน จำนวน 1 คน รวมทั้งหมด จำนวน 370 คน

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์องค์ประกอบ 1. นำข้อมูลของการกำกับติดตามการดำเนินงาน ตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มาวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) 2. ได้องค์ประกอบของการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และ 3. การยืนยันองค์ประกอบการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยนำองค์ประกอบที่ได้ ไปตรวจสอบความเหมาะสมจากผู้อำนวยการ สถานศึกษา จำนวน 4 คน ประธานคณะกรรมการศึกษา จำนวน 3 คน และวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 5 นำผลไปยืนยันองค์ประกอบการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาได้ผล องค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษา

1. ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือ 1) ระบบการกำกับติดตาม 2) หลักการกำกับติดตาม 3) การกำกับติดตาม แผนพัฒนาสถานศึกษา และ 4) การกำกับติดตามการพัฒนาชุมชน

2. ผลการวิจัยพบว่า ผลการยืนยันองค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของ สถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นสอดคล้อง กันว่าองค์ประกอบการติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น

พื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยองค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ ระบบการกำกับติดตาม หลักการกำกับติดตาม การกำกับติดตามแผนพัฒนาสถานศึกษา และการกำกับติดตามการพัฒนาชุมชน ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าว สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ว่า องค์ประกอบของการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นพหุองค์ประกอบ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านระบบการกำกับติดตามประกอบด้วย (1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี หรือมีความเป็นกัลยาณมิตร มีความเสียสละ ทุ่มเทในการทำงาน และมีเวลาในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน พัฒนาผู้เรียน ครู หลักสูตร ผู้บริหาร (2) วิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาด้วย CIPP model โดยมีการกำหนดกรอบการประเมิน/ขอบเขตการประเมิน รวมถึงระยะเวลาในการประเมินที่ชัดเจน มีแผนการกำกับและติดตามที่ดี ที่จะเป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาส่งเสริมสนับสนุนกำกับการดำเนินงานของโรงเรียน และนำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาและกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้ มีการประเมินประสิทธิผลของผลผลิต ในด้านมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านการจัดการศึกษาของครู และผู้บริหาร มีการเปรียบเทียบผลงานที่ทำได้จริงกับมาตรฐาน (Comparing Actual Performance with Standard) (3) มีความสามารถในการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษาในการกำกับติดตามการบริหารงานของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (อภิรติ กลกิจ, 2558) ที่ทำการวิจัยเรื่อง การกำกับติดตามการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นผลวิจัยพบ ว่า องค์ประกอบการกำกับติดตามการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) การกำกับติดตามด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ 2) การกำกับติดตามด้านการจัดทำแผน 3) การกำกับติดตามด้านการมีส่วนร่วม 4) การกำกับติดตามด้านวิสาหกิจชุมชน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของปัญญารัตน์ ต้นทนิส และ (วรรณดี แสงประทีปทอง, 2563) พบว่า พัฒนาระบบการกำกับ ติดตาม และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยระบบการกำกับติดตามอย่างชัดเจนคือ ระบบการกำกับ ติดตาม และประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ฯ ที่พัฒนาขึ้น

2. องค์ประกอบด้านหลักการกำกับ ประกอบด้วย (1) จัดเตรียมทีมงาน ในรูปองค์คณะบุคคลหรือคณะกรรมการทั้งในระดับเขตการศึกษาและสถานศึกษา โดยมีการกระจายงานและมอบอำนาจการดำเนินงานให้ครู บุคลากร และรองผู้บริหารในการกำกับติดตามงาน รวมทั้งมีการกำกับ

ติดตามตนเอง (Self-Monitoring) (2) กำกับติดตามโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร คณะครู บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน กรรมการสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม (3) กำกับติดตามโดยยึดหลักการมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus-Oriented) ซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง (4) กำกับติดตามโดยยึดหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ อิสรเสรีภาพทางวิชาการ มีความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ของการพัฒนาบุคลากรที่ทำหน้าที่กำกับติดตาม (5) กำกับติดตามโดยยึดหลักความเสมอภาค (Equity) การได้รับการปฏิบัติ และได้รับการอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยก (6) กำกับติดตามโดยยึดหลักความเสมอภาคและเป็นธรรม โดยคำนึงถึงโอกาสและความเหมาะสมทั้งด้านการจัดสรรทรัพยากร กิจกรรม และการสนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความเสมอภาคและทั่วถึง เป็นธรรมกับทุกฝ่าย (7) วางแผนกำกับติดตาม โดยยึดหลักองค์รวม (Holistic) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น ภายในระยะเวลาที่กำหนด และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (8) ผู้กำกับติดตามมีคุณลักษณะที่เหมาะสม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณผู้กำกับติดตามอย่างเคร่งครัด (9) กำกับติดตามโดยยึดหลักความยุติธรรมและซื่อสัตย์ (Fairness and Integrity) ปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างยุติธรรมและเท่าเทียมกัน ยึดถือระบบคุณธรรม สามารถไว้วางใจได้ และไม่หลอกลวง (10) กำกับติดตามโดยยึดหลักความมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า และประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานกำกับติดตามในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลัก (11) กำกับติดตามโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ โดยการมอบอำนาจ หรือการกระจายอำนาจในการตัดสินใจสั่งการให้กับผู้รับผิดชอบ เพื่อก่อให้เกิดความสะดักคล่องตัวในการปฏิบัติงานสูงขึ้น (12) กำหนดเป้าหมายและเกณฑ์เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายและเกณฑ์ที่กำหนด

นอกจากนี้ต้องมีการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติกับมาตรฐานหรือจุดหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ (ปณิธิภรณ์ พรหมประสาธน์ สมชาย เทพแสง และทัศนาศาสตร์, 2562) ซึ่งกล่าวว่า รูปแบบการกำกับติดตามการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการกำกับติดตาม ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักความเป็นเอกภาพ (2) หลักการมีส่วนร่วม และ (3) หลักความเสมอภาคและเป็นธรรม 2) กระบวนการกำกับติดตาม ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การวางแผนการกำกับติดตาม (2) การปฏิบัติตามแผนการกำกับติดตาม (3) การประเมินและรายงานผลการกำกับติดตาม (4) การนิเทศ และการเป็นพี่เลี้ยง และ (5) การเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ (จิตติคอสิตะ บินติอะสร ละมุล รอดขวัญ, หรรษา นิลวิเชียร, 2561) ที่พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ต้องประกอบด้วยหลักต่อไปนี้ ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม ประสิทธิภาพในการบริหารงานตามทัศนะของครูในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีทั้งในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล

3. องค์ประกอบด้านการกำกับติดตามแผนพัฒนาของสถานศึกษา ประกอบด้วย (1) กำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ให้สอดคล้องตามพรบ.การศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ด้าน

วิชาการ งบประมาณ บุคลากร กำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ให้สอดคล้องตามพรบ. การศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ ด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารงานทั่วไป (2) มีทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน มีแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ทิศทางที่ต้องการโดยการขับเคลื่อนที่ยึดสถานศึกษาเป็นฐาน (3) กำหนดนโยบาย มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์อย่างเป็นระบบในการกำกับติดตาม โดยมีเป้าหมายการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (4) ศึกษาและทำความเข้าใจในความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ และข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน/ท้องถิ่น (5) ศึกษาหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และพิจารณาความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (6) ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และพิจารณาความสอดคล้องของแผนปฏิบัติการประจำปีกับแผนพัฒนาของสถานศึกษา (7) สร้างเสริมให้นักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และความเป็นพลเมืองที่ดี ดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (8) พิจารณาถึงความเป็นไปได้และความเหมาะสมเกี่ยวกับวิธีการหรือ ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของกิจกรรม งาน/โครงการที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา และให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา (9) กำหนดเป้าหมาย และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น (10) มีการนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีต่อไป (11) ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษากรุงเทพมหานคร ให้ได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ ให้มีความเป็นมืออาชีพ มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และมีระบบการบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพ (12) เสริมสร้างมาตรฐานการจัดการศึกษา โดยมีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานชาติ สอดคล้องกับ (อาโนอต (Arnott) , 2014) พบว่า การติดตามและประเมินผลการสอนและการเรียนรู้สังคมศึกษา รวมถึงความรับผิดชอบ การติดตามการดำเนินโครงการ การปรับปรุงโปรแกรมและการบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ หลักของการติดตามและประเมินผล กระบวนการ ผลลัพธ์ และผลกระทบ ประโยชน์ของการติดตามและประเมินผลการสอนและการเรียนรู้สังคมศึกษาและผลที่ตามมาของความล้มเหลวในการตรวจสอบและประเมินการสอนและการเรียนรู้สังคมศึกษาสถาบันอุดมศึกษา ประเทศไนจีเรีย ศักยภาพที่ดีต่อการทำงาน มีการจัดตั้งทีมติดตามและประเมินผลประกอบด้วย คณบดี หัวหน้าภาควิชา ผู้ประสานงานหน่วย ในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้แน่ใจว่ามีการติดตามและประเมินผลการสอนการเรียนรู้สังคมศึกษา สถาบันอุดมศึกษา เพื่อนำเนื้อหาสังคมศึกษาไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

4. องค์ประกอบด้านการกำกับติดตามการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย (1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมกับชุมชน องค์การทั้งภาครัฐและเอกชนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น (2) มีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการตรวจสอบติดตามและประเมินผล (3) ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน (4) ส่งเสริมและกำกับติดตามเพื่อให้สถานศึกษาสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ (5) ส่งเสริมและสนับสนุน

ให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการและให้บริการด้านต่างๆ แก่ชุมชน (6) ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่สถานศึกษาและให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและขวัญกำลังใจในการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนและมีวิธีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (7) การพัฒนาระบบบริหารจัดการ เพื่อให้้อตราออกกลางคันของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานลดลง (8) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน (9) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการอื่น ๆ เพื่อเสริมหนุนภารกิจขององค์กรตามที่เห็นสมควร (10) จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงและสร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (11) มีการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความตระหนักในสิ่งแวดล้อม และการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต (12) สนับสนุน ส่งเสริมการทำงานร่วมกับ องค์กรการพิทักษ์สิทธิเด็ก สอดคล้องกับ (ศิริพร อินทร์ใจเอื้อ, 2561) กล่าวว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษาในทุกขั้นตอน และคณะกรรมการต้องมีการกำกับติดตามตามแผนพัฒนาการศึกษา

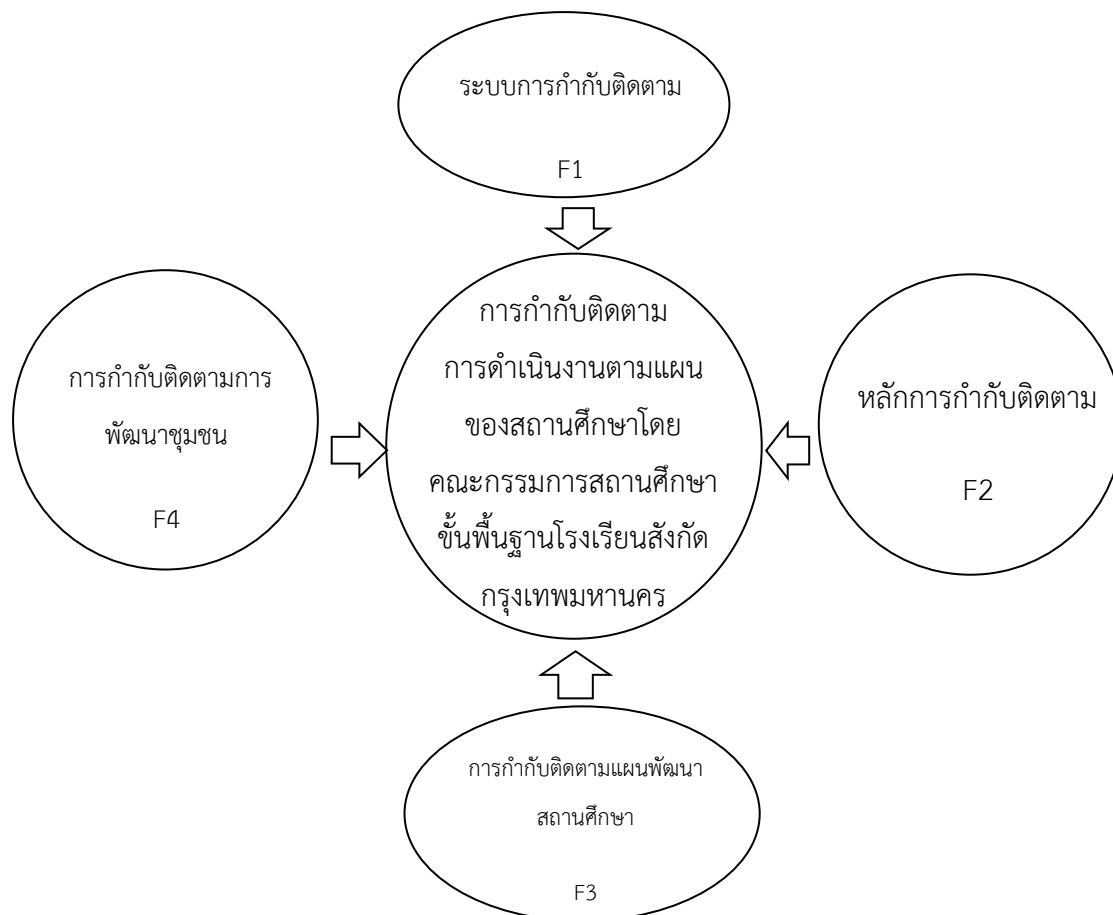
นอกจากนี้ยังต้องมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ควรได้รับค่าตอบแทนเป็นขวัญและกำลังใจ ด้านการกำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ต้องกำกับติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกันประเมินผลการจัดการศึกษาในภาพรวมของเทศบาล สอดคล้องกับ (อภิชัย นูชน้อง และคณะ, 2561) พบว่า องค์ประกอบที่มีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การส่งเสริมให้ชุมชนร่วมพัฒนาโรงเรียน การรับรู้และร่วมดำเนินการพัฒนาโรงเรียน ความรู้ความสามารถต่อหน้าที่ ความสามารถในการปฏิบัติคนต่อส่วนรวม ความสามารถในการเข้าร่วมดำเนินงาน ความภาคภูมิใจ และความศรัทธา และประโยชน์ตอบแทนที่ควรจะได้รับ รูปแบบการมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน บทบาทของกรรมการสถานศึกษา จะต้องประกอบด้วย การสร้างความร่วมมือกับชุมชน การสนับสนุนการบริหารโรงเรียน และการเข้าร่วมดำเนินงาน ด้านคุณสมบัติของกรรมการสถานศึกษาประกอบด้วย ความสามารถในการหน้าที่คุณลักษณะการปฏิบัติตน ความพึงพอใจ และผลตอบแทน ผลการประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ และสอดคล้องกับเมานุ เทคา (Amemu Tekaa) (2021) พบว่า การจัดการศึกษาของชุมชนที่ประสบความสำเร็จนั้น เนื่องมาจากประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรโดยให้หลักสูตรตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ ผู้บริหารและครูจะต้องมีบทบาทช่วยส่งเสริมด้วย

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis) เพื่อสกัดตัวแปรให้เหลือตัวแปรประกอบที่สำคัญโดยการวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์ภาวะน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood) เพื่อให้ได้ตัวแปรที่สำคัญ ซึ่งปรากฏว่า ได้องค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงาน

ตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มาทั้งหมด 4 องค์ประกอบสรุปองค์ประกอบทั้งหมด ดังภาพ

ภาพที่ 1 สรุปองค์ประกอบของการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

บทสรุป

องค์ประกอบของการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร คือการที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีแนวปฏิบัติในการติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยมีกระบวนการควบคุม ตรวจสอบ ดูแลการดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานของสถานศึกษา ตรวจสอบความก้าวหน้าหรือมีปัญหาอุปสรรค เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขหาอุปสรรค และหาวิธีป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นมีตัวบ่งชี้ความสำเร็จของงาน มีการกำหนดมาตรฐาน ตรงตามยุทธศาสตร์ที่กำหนด และเป้าหมายการกำกับติดตามที่ชัดเจน รวมถึงมีการประเมินผล (Evaluation) เพื่อให้การบริหารงานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีคุณภาพสูงสุด และที่สำคัญสามารถเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ของกรุงเทพมหานครที่มุ่งเน้นให้ “จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาสู่อัตลักษณ์ผู้เรียนแห่งมหานครที่พร้อมด้วยคุณธรรม” ตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560 – 2563)

และยังสอดคล้องกับพันธกิจของการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ดังนี้ 1) ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศ 2) ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีอัตลักษณ์แห่งมหานคร 3) เสริมสร้างประสิทธิภาพจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง 4) ส่งเสริม และพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการดิจิทัลเพื่อการศึกษา 5) เสริมสร้าง และพัฒนาทุนมนุษย์และบริหารจัดการสู่องค์กรสมรรถนะสูง โดยในสถานศึกษากำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับและติดตามให้ความเห็นชอบ ส่งเสริม สนับสนุน เสนอข้อคิดเห็นแก่สถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาไปสู่กระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ในส่วนของกรุงเทพมหานครได้จัดให้มีการดำเนินการสรรหา และแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2547 ดังนั้นการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จึงเป็นการประสานความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่มุ่งจัดการการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนในเขตบริการของสถานศึกษาให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนให้ได้คุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด สอดคล้องกับเป้าหมายของการปฏิรูประบบราชการและการปฏิรูปการศึกษาของประเทศต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

เชิงนโยบาย สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ควรจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นมาตรฐานเดียวกัน สำหรับเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ควรนำผลการวิจัยนี้ไปใช้กำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติในการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้ได้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทำให้การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีประสิทธิภาพ

ด้านการนำไปปฏิบัติ 1) โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครสามารถ ควรนำผลการศึกษาองค์ประกอบการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ได้จากงานวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา โดยโรงเรียนควรจัดทำรายงานการดำเนินงานของสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครอย่างชัดเจน เพื่อจะทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความรู้และเข้าใจ

บริบท การดำเนินงานของโรงเรียนและทำให้กำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ 2) ผู้อำนวยการสถานศึกษาควรเลือกองค์ประกอบจากงานวิจัยนี้ นำไปใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 “ระบบการกำกับ” องค์ประกอบที่ 2 “ติดตาม หลักการกำกับติดตาม” องค์ประกอบที่ 3 “การกำกับติดตาม แผนพัฒนาสถานศึกษา” และองค์ประกอบที่ 4 “การกำกับติดตามการพัฒนาชุมชน” ส่วน องค์ประกอบที่ 1 “ระบบการกำกับ” ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดหรือมีความสำคัญมากที่สุด และสอดคล้องกับแนว ปฏิบัติการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ควรมีการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้คณะกรรมการที่มีความพร้อมและมีความเข้มแข็ง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบองค์ประกอบของการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของ สถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ ระบบการกำกับติดตาม หลักการกำกับติดตาม การกำกับติดตาม แผนพัฒนาสถานศึกษา และการกำกับติดตามการพัฒนาชุมชนที่สำคัญ คือ องค์ประกอบของการ กำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยควรให้ ความสำคัญกับ รูปแบบที่เหมาะสม ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการกำกับติดตาม คู่มือการกำกับ ติดตามการดำเนินงาน และกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม สำหรับประเด็นในการวิจัย ครั้งต่อไปมีดังนี้ 1. ควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการกำกับติดตามการดำเนินงาน ตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขยายผลตามโรงเรียน ขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม 2. ควรวิจัยพัฒนา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 3. ควรวิจัยการศึกษาพัฒนา งานวิจัย การนำคู่มือการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาโดยคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมี ส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) เพื่อให้มีการดำเนินการกำกับและติดตามอย่าง ต่อเนื่องและเหมาะสม ตลอดจนเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. *ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134*. ตอนที่ 40 ก (6 เมษายน 2560): 1-90.

- ธีระ รุญเจริญ. (2555). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและการบริหารการศึกษาในยุคปฏิรูป การศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพิมพ์ ข้าวฟ่าง จำกัด.
- สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2563). *รายงานผลการจัดการศึกษาของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์.
- ชิตีคอลลีต๊ะ บินติอะสร, ละมุล รอดขวัญ, หรรษา นิลวิเชียร. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของสถานศึกษาตาม ทักษะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต1. *วารสารวิจัยหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. สาขาบริหารการศึกษา วิทยาลัย เทคโนโลยีภาคใต้.
- ปณิธิรัตน์ พรหมประสาธน์ และคณะ. (2562). การพัฒนารูปแบบการกำกับติดตามการดำเนินงาน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*. 16(30), 201-214.
- ปัญญาภรณ์ ตันทนิส และวรรณดี แสงประทีปทอง. (2563). การพัฒนาระบบการกำกับ ติดตาม และ ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 26(2), 177-189.
- ศิริพร อินทร์ใจเอื้อ. (2561). ภาพอนาคตคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัด เทศบาล. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อภิชัย นุชเนื่อง และคณะ. (2661). รูปแบบการมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียนของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (ฉบับพิเศษ โครงการ เผยแพร่สถิติระดับการศึกษาศึกษาบัณฑิต)*. ประจำปี: 1-15.
- อภิรติ กลกิจ. (2558). การกำกับติดตามการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น. *วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Amemu – Tekaa and Christian Emmanouel Kwasi. (2021). *Perceptions of Community Participation in Education on Canadian Indian Reserves: A Nort–Central Alberta Case Study*. Native American.
- Arnott, D. G. (2014). Factors Affecting the implementation of elementary Science Curriculum in the three Northern Saskatchewan school University of Saskatchewan.

